

kmt

KYRKOMUSIKERNAS TIDNING > 9, 2020 > ÅRGÅNG 86

LEDAREN: »Det kan vara svårt att se det självklara i sin egen yrkesutövning.

Om ni någon gång har haft en praktikant eller adept så vet ni nog vad jag menar.«

TEMA:
Mentorskap

Fyra sidor recensioner • KMT bjuder på "Orgelgodis"

På olika håll försöker både musiker och stift göra satsningar på undervisning för att locka fler unga till orgeln. Förhoppningsvis kommer satsningarna att leda till ett fortsatt intresse för kyrkomusikeryrket. Lovisa Karlson från Eksjö är en av 15 orgelelever som gått ett antal år på Linköpings stifts orgelkurser för ungdom. I det kommande numret av KMT kommer du att kunna läsa artiklar om stiftets orgelkurser och musikskolan i Linköpings domkyrkopastorat.

FÖRBUNDSORDFÖRANDE
Nils-Gunnar Karlson
Ydrevägen 2
575 35 Eksjö
Tel: 0381-66 23 19
nils-gunnar.karlson@kmr.se

FÖRBUNDSSEKRETERARE
Ann-Margreth Nyberg
Repslagaregatan 4
241 32 Eslöv
ann-margreth.nyberg@kmr.se
Mobil: 072-593 20 11

FÖRBUNDSKASSÖR
Olle Heverius
Kiselvägen 3
341 34 Ljungby
Tel: 0372-812 96
Mobil: 076-856 91 46

KYRKOMUSIKERNAS RIKSFÖRBUND, YDREVÄGEN 2, 575 35 EKSJÖ
TEL 0381-66 23 19, E-POST: KMR@KMR.SE

Lärarförbundets fackliga förtrondemän: Stiftsombuden

• **UPPSALA STIFT** Daniel Edoff, daniel.edoff@kmr.se, Sveagatan 45, 761 44 Norrtälje, tel 0176-774 36, 072-526 49 90

• **LINKÖPINGS STIFT** NO Marie Hallingfors, marie.hallingfors@kmr.se, Västerby Lövudden 1, 610 21 Norsholm, tel 0121-307 74, 070-206 98 91

• **LINKÖPINGS STIFT** SV Nils-Gunnar Karlson, nils-gunnar.karlson@kmr.se, Ydrevägen 2, 575 35 Eksjö, tel 0381-66 23 19

• **LINKÖPINGS STIFT** Martin Riessen, martin.riessen@kmr.se, Sandebrovägen 23, 610 24 Vikbolandet, 070-266 17 58

• **SKARA STIFT** Varabygdens förs, Essunga, Grästorps, Tidaholm past, Mullsjö-Sandhems förs, Habo past, Norra Mo förs, Billings, Kullings kontr. Annika Argus, annika.argus@kmr.se, Nybrokvarn 13, 566 91 Habo, tel 0708-42 10 61

• **SKARA STIFT** Väne, Källand-Kinne, Vadsbo kontr utom Karlsborgs past, Falköping, Stenstorp, Floby past, Ås-Redvägs kontr, Skara past, Skara stift, Karin Ekenvi, karin.ekenvi@kmr.se, Lingonstigen 1, 532 74 Skara, 0512-420 04, 073-373 30 20

• **STRÅNGNÄS STIFT** Vakant

• **STRÅNGNÄS STIFT** Helena Wanrud, helena.wanrud@kmr.se, Segelmakargatan 10, 611 64 Nyköping, tel 0708-78 80 82

• **VÄSTERÅS STIFT** Västmanland/Örebro, Leif Hesselgren, leif.hesselgren@svenskkyrkan.se, Köpingsbygdens församling, St. Kyrkogatan 3, 731 32 Köping, 070-343 79 12, 0221-377 21

• **VÄSTERÅS STIFT** Dalarna, Erik Tinnis, erik.tinnis@kmr.se, Västankvik, Siljansnäsavägen 158, 793 92 Leksand, tel 0243-488 966, 0730-80 80 01

• **VÄXJÖ STIFT** kontr 113-116, 124, 125, 127, 128 Olle Heverius, olle.heverius@kmr.se, Kiselvägen 3, 341 34 Ljungby, tel 0372-812 96, 076-85 69 146

• **VÄXJÖ STIFT** kontr 117-123, 126 Magnus Engblom, magnus.engblom@kmr.se, Kyrkvägen 8, 561 95 Lekeryd, tel 036-858 87, 070-586 05 72

• **LUNDS STIFT** kontr 143, 145, 146 Annika Stoltz, annika.stoltz@kmr.se, Gullregnsvägen 46, 271 99 Ystad, 070-311 93 19

• **LUNDS STIFT KONTR 140-141, 147-148, 151-152** Sofia Hernqvist, sofia.hernqvist@kmr.se, Genvägen 5, 232 53 Åkarp, 0702-47 25 99

• **GÖTEBORGS STIFT** kontr 179-182 Kerstin Odeberg, kerstin.odeberg@kmr.se, Rossaredsvägen 641, 439 72 Fjärås, 0300-43 11 09

• **GÖTEBORGS STIFT** kontr 167-176, 178, 183-184 och 186 samt Öckerö: Stefan Lindblom, stefan.lindblom@kmr.se, Sysslomansgatan 28, 415 74 Göteborg, 031-17 98 77, 0722-47 31 60

• **KARLSTADS STIFT** Johanna Friberg, johanna.friberg@kmr.se, Friggagatan 4, 662 33 Ämål, tel 0532-60 78 97

• **HÄRNÖSANDS STIFT** y Maria Robertson, maria.robertson@kmr.se, Rosenbäcksalén 23 A, 871 61 Härnösand, 0612-855 00, 070-236 19 93

• **HÄRNÖSANDS STIFT** z Lena Severin, lena.severin@kmr.se, Bjärne 404, 845 93 Fåker, 063-14 03 76, 070-175 43 06

• **LULEÅ STIFT** ac Mikael Helligren, mikael.helligren@svenskkyrkan.se, Tröskargatan 17, 931 53 Skellefteå, 0910-78 78 23 och 072-206 26 57

• **LULEÅ STIFT** bd Christiane Rödder Steiner, christiane.rodder.steiner@svenskkyrkan.se, Notgränd 9, 943 32 Öjebyn, 070/283 62 30

• **VISBY STIFT** Linnea Tibell, linnea.tibell@gmail.com, Stora Sömmerskegården 5, 621 53 Visby, 0730-73 84 30

• **STOCKHOLMS STIFT** kontr 1306, 1308, 1313 (ej Hässelby församling), Skärholmens församling, Carin Horovitz, carin.horovitz@svenskkyrkan.se, Rudsjövägen 35, 131 47, Nacka, 08-410 937 97, 0709-12 37 97

• **STOCKHOLMS STIFT** kontr 1301, Lidingö församling, Susanne Sand, susanne.sand@svenskkyrkan.se, Ruddammsgatan 19, 647 30 Mariefred, 076-803 55 03

• **STOCKHOLMS STIFT** kontr 1307, 1311, 1314 (ej Sollentuna församling), Hässelby församling, Ewa Lena Kansbod, eva.lena.kansbod@kmr.se, Götavägen 29, 191 34 Sollentuna, 076-851 99 18

• **STOCKHOLMS STIFT** Botkyrka församling och Haninge pastorat, Åsa Schmidt, asa.schmidt@kmr.se, Grenljusbacken 17 tr, 117 65 Stockholm, 070-616 99 25

• **STOCKHOLMS STIFT** kontr 1303, 1304 (ej Skärholmen församling), Solna, Sundbyberg, Sollentuna församling, Britta Lovén, britta.loven@kmr.se, Johanneshovsvägen 139, 120 47 Enskede Gärd, 08-556 133 66, 070-300 85 04

• **STOCKHOLMS STIFT** kontr 1312, Huddinge pastorat, Danderyd och Tyresö församling, Erik Wadman, erik.wadman@kmr.se, Bergstigen 7, 187 70 Täby, 0733-82 22 22

Redaktören bjuder in!

För precis för ett år sedan kom mitt första nummer av KMT ut. Några månader tidigare hade jag tagit över redaktörskapet av Bo Silfverberg. Det har varit en spännande tid.

Visserligen har jag sjungit tenorstämman i en kör – dock inte i kyrkokör. Som barn spelade jag piano med Bertil Agnestigs "Vi spelar piano 1 och 2" som läromedel. Det gick så där. Jag knäckte nog aldrig notkoden. Och på lite äldre dar spelar jag bas i ett anspråkslöst blues- och rockband. Nä, någon kyrkomusiker är jag inte.

Som tur är har jag en mycket kompetent redaktörsgrupp som hjälper mig att hålla reda på vad som upptar tankarna hos en kyrkomusiker. Det är Mikael Hellgren (som nu går i pension, men fortsätter som recensentionsredaktör), Joakim Olsson Kruse och Michelle Öhman. De i sin tur har sina nätverk in i kyrkomusikvärlden.

Glädjande är också att många av er hör av er med tips. Och jag blir alltid lika väl mottagen när jag ringer upp och frågar om allt från uruppföranden till att trygga kompetensförsörjningen av kyrkomusiker.

Mitt yrkeskapital är min nyfikenhet, en känsla för vad ni som målgrupp vill läsa samt en viss språkkänsla (den kanske skulle kunna liknas vid en kyrkomusikers musikalitet). Nyhetsvärdering är också något som man blir hyfsat bra på under journalistutbildningar.

Kanske kan en utomstående perspektiv också tillföra något nytt. Det kan vara svårt att se det självklara i sin egen yrkesutövning. Om ni någon gång har haft en praktikant eller adept så vet ni nog vad menar.

“

**Tillsammans
kan vi
göra – och
gör – en
angelägen,
rolig och
läsvärd
tidning.**

Lars Bergström har varit redaktör för KMT i drygt ett år. Han är även redaktör för SeniorPosten, som är en tidning på kristen grund för pensionärer.

Att göra tidning handlar om att tillreda en intressant och tilltalande mix för läsaren – tänk ett buffébord med olika rätter. I en bransch- och facktidning för kyrkomusiker handlar det om organisatoriska och fackliga frågor, sångteknik, pedagogik, arbetsmiljö, instrument, liturgi... ja, listan kan nog göras hur lång som helst.

Min företrädare Bo Sillverberg och jag fördjupar oss gärna i olika teman (nu skriver Bo mest om fackliga och organisatoriska frågor i tidningen). Vi försöker gå lite på djupet, lyfta fram flera röster och olika perspektiv. Skildra de goda och inspirerande exemplen.

Det här numret handlar exempelvis om coachning som är ett sätt att överföra erfarenheter, men där adepten äger och styr agendan. I oktobernumret kommer vi att ta upp pilotprojekten genom att göra nedslag i alla inblandade församlingar.

Det har blivit dags att runda av min krönika – och kanske våga mig på någon slags budskap: En tidning blir aldrig bättre än sina läsare. Det är ni som vet vilka yrkesfrågor som engagerar just er. Det är ni som känner till vad som händer i församlingen, vilka kollegor som gör det där lilla extra, vad som skaver, vad ni är stolta över och vilka utbildningsbehoven är.

Hör av er! För det mesta svarar jag direkt i telefon och jag har som ambition att svara snabbt på alla inkommande mejl.

Återkoppla gärna. Vad var bra i tidningen, vad kunde ha vässats, vad saknas? Se det som en inbjudan till ett samtal. Ni har kunskapen och engagemanget. Jag har nyfikenheten, näsan för nyheter och skrivklådan. Tillsammans kan vi göra – och gör – en angelägen, rolig och läsvärd tidning. ○

Kyrkomusikernas
Tidning, KMT, årgång 85,
organ för Kyrkomusikernas
Riksförbund, KMR
www.kmr.se

REDAKTION
Kyrkomusikernas Tidning
redaktör Lars Bergström
Bollmoravägen 2
135 40 Tyresö
E-post kmt@kmr.se, Tel 076-019 26 04

REDAKTIONSKOMMITÉ
Mikael Hellgren
mikael.hellgren@svenskakyrkan.se
Joakim Olsson Kruse
joakim.olssonkruse@svenskakyrkan.se
Michelle Öhman
michelle.ohman@svenskakyrkan.se

ANSVARIG UTGIVARE
Nils-Gunnar Karlson

ANNONSER
annons@kmr.se
070-592 99 48

LAYOUT:
Anette Bergander
Alfredssons Communication

TRYCK:
Alfredssons Communication

ANNONSPRISER 2020

Grundpris 22,00 kr/spaltmm
(ej moms på annons i KMT),
halvsida 5 500 kr,
helsida 9 900 kr.

Vid upprepad annons 20 procent
rabatt fr.o.m. andra publiceringen. Vid
minst sex annonseringstillfällen under
12 månader 30 procent från första
publiceringen. Stående annons enligt
särskild offert.

Tjänsteannons i KMT + hemsida, tillägg
1 100 kr + moms, enbart hemsida
3 400 kr + moms.

ANNONSSTOPP 2020
Se utgivningsplan www.kmr.se

PRENUMERATIONSPRISER 2020
Inom Sverige 350 kr, utanför Sverige 625 kr, Ring eller skriv (adress nedan) eller betala via postgiro eller bankgiro.
Vid prenumerationstart vid annat tillfälle än årsskifte reduceras avgiften i förhållande till under året kvarvarande antal nummer.
Matrikeln kostar 350 kr inom Sverige, utanför Sverige 420 kr.

PRENUMERATION, ADRESSÄNDRING
Ingrid Bergsten
+046 70 513 01 05
register@kmr.se

PLUSGIRO 13 74 36-2
BANKGIRO 525-0311
ISSN 0281-286X

För insänt ej beställt material ansvaras ej

Omslaget:
Mentorn Kerstin Börjesson
och adepten Tove Åhrman
Foto: Lars Bergström

Avtalsrörelsen igång igen

Nu pågår åter förhandlingar mellan fack och arbetsgivare med sikte på ett nytt avtal från 1 november.

2020 års avtalsrörelse har nu pågått ungefär ett år. I september i fjol förbereddes yrkanden och i oktober var avtalsdelegationen på plats. När förhandlingarna hade kommit igång i

februari var ambitionen att ett nytt avtal skulle gälla från 1 april. Så kom coronakrisen och vände upp och ned på all planering, inte bara på kyrkans avtalsområde utan över hela

Avtalet ska främja rekrytering

Enligt Svenska kyrkans egen statistik kommer det inom 15 år att behövas omkring 900 nya kyrkomusiker.

Ingrid Lindgren Andrén, ombudsman på Lärarförbundet

Nils-Gunnar Karlson, förbundsordförande KMR

arbetsmarknaden. Förutom att förhandlingar blev svåra att genomföra ur smittskyddssynpunkt har alla organisationer behövt omprioritera i sina verksamheter och efter hand har ekonomiska följder av pandemin blivit uppenbara om än inte alldeles tydliga.

Med start i månadsskiftet augusti/september återupptogs förhandlingskontakterna mellan KMR/Lärarförbundet och Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation, SKAO.

– Det är ännu för tidigt att bedöma vilka effekter coronakrisen kan ha på de förhandlingar som vi nu återupptar, konstaterar **Ingrid Lindgren Andrén**, ombudsman på Lärarförbundet.

– En sak är i alla fall mycket viktig, säger KMR:s ordförande **Nils-Gunnar Karlson** i en kommentar, nämligen att avtalet ska vara rekryterande med goda villkor som gör det möjligt att få fram nya kyrkomusiker. ○

Orgelbyggare

Martin Hausner

i NV-Uppland

www.hausner.se

orgel@hausner.se

Högsbo 171 0739-43 36 11

740 45 Tärnsjö 0292-410 80

– även en liten annons **SYNS!**

Orgelbyggare

Sven-Anders Torstensson AB

Besöksadress:

Boxgatan 3, 531 42 Lidköping

Mobil: 070-39 67 538

Ledig annons-plats!

Bagatell

musikprodukter

Nyhet

Super LED lampa
6-8 timmars batteritid
alternativt nätanslutning. (15st ledlampor)
Passar även till våra Klavernotställ.

395:-

"Stage" lättvikts Gradängar

Livstids Garanti på alla teleskopnotställ

Notställ + vagn

Från 7 500 kr

En vagn kommer lastad... med världens mest sålda notställ

- Liten vagn + 12 notställ
- Mellan vagn + 18 notställ
- Stor vagn + 18 notställ

Oslagbar kvalitet med livstids garanti.

Köp 6 betala för 5

TELESKOPET

Världsledande med bl.a. 85 % av den amerikanska marknaden och 75 % av den franska. Inga skruvar - bara att dra upp och ner. Snugg design som passar i alla miljöer. Finns i olika modeller

Teleskop transport lättvikt

Teleskop standard

KLAVERNOTSTÄLL

450:-

"Nothajen" slukar alla dina notblad, böcker och pärmar. Köp 4 betala för 3.

ORKESTER / KÖRSTOL

"Sitt rätt"

Akustik-skärmar

Alla priser exkl moms

Flyttas mycket enkelt.

Garanti 10 år på Flygel- och pianomedar

Passar till alla pianon och flyglar. Kullagrade dubbelhjul av hög kvalitet.

Även för **Digitalpiano**

Medar flygel

Medar piano

PIANO PALLAR

BACH

AMADEUS

Något mindre och smidigare än storebror, men absolut lika stabil och solid.

+46 (0) 13-527 50 • info@bagatell.se • www.bagatell.se

Stockholms stift satsar på mentorskap för kyrkomusiker

Stockholms stift har startat ett mentorskapsprogram för kyrkomusiker. Första året har gett så goda erfarenheter att stiftet nu fortsätter med programmet. KMT har pratat med ett av stiftets tre mentorpar.

TEXT OCH FOTO: LARS BERGSTRÖM

Tove Åhrman har arbetat som organist i Huddinge församling under två år. I bagaget har hon en gedigen utbildning: kantorsutbildning vid Geijerskolan och Hjo folkhögskola. Därefter ”körpedagogen” i Göteborg. Parallellt med halvtidsutbildningen till körpedagog arbetade hon som kantor och körledare för två fristående körer.

Nästa steg blev organistprogrammet på KMH där hon började 2013. Studierna avslutades med en masterexamen i kördirigering.

Trots både gedigen utbildning och yrkeserfarenhet blev det en hektisk start när hon blev anställd som organist.

– Det första året var som att kliva på ett rullande tåg. Som ny vill man göra bra ifrån sig på alla plan direkt, samtidigt som mycket energi går åt till att lära känna sina nya kollegor, korister och sin nya yrkesroll. Nu har jag arbetat som organist i två år och med min mentors hjälp har jag fått en större inblick i allt det runtomkring som ingår i kyrkomusikerns uppgifter. Jag har också fått upp ögonen för nya ämnen som jag vill fördjupa mig i, berättar hon för KMT.

Toves mentor har varit Kerstin Börjeson. Hon är organist i Hägerstens församling. Kerstin valdes dels utifrån de frågeställningar som uppkommit under Toves första år, men också utifrån likheter mellan tjänsternas fokus på körverksamhet, där Kerstin genom åren har skaffat sig mycket stor erfarenhet.

Att det finns stora förväntningar på en nyanställd kyrkomusiker är både Tove och Kerstin överens om. Båda betonar att det handlar om ett mycket komplext yrke. Man ska kunna allt från att leda barn- och vuxenkörer, hantera människors röster och vara en flink musiker till att ha en bred repertoar och samtidigt behärska både

”
Det första året var som att kliva på ett rullande tåg.”

– Det är i början av karriären, under de första åren, som behovet av mentor är som störst, säger Kerstin Börjeson.

piano och orgel – solistiskt och improvisatoriskt. Kyrkomusikern ska också kunna bemöta människor på ett bra sätt, delta i det diakonala arbetet samt arbeta inom givna budgetramar. Dessutom ska hen fungera i församlingens arbetslag, där kommunikations-färdigheter är a och o. Självfallet tar det tid innan alla färdigheter är på plats.

– När man kommer ny till en arbetsplats, och i detta fallet en församling, kan det finnas både kollegor och församlingsmedlemmar som varit med en längre tid och som har en fast bild av hur saker och ting bör utföras, säger Tove.

Tove och Kerstin menar att mentorn kan förhålla sig mer objektiv och se situationen i ett utifrånperspektiv. Det hjälper adepten att hitta sin egen väg in i yrket.

– Det kan vara svårt för en nyanställd att ta plats, sätta gränser och utforma yrkesrollen efter sin egen vilja och förmåga. Som tur är har både Tove och jag en arbetsgivare och ett kyrkoråd som förstår och värdesätter musikverksamheten, men det är inte alltid fallet, säger Kerstin Börjeson.

Tove och Kerstin är ett av tre mentorpar inom stiftet. De har haft tio samtal under läsåret 2019/2020. Jämfört med de andra två paren har Toves frågeställningar möjligtvis varit något mer spretiga än för de övriga. Olika funderingar har dykt upp efter hand som samtalen pågått. De har handlat om allt från sångteknik i uppsjungningar för kör och hur man på bästa sätt tar sig an ett lite större verk med knappt om tid – till olika kontoslag och vilka aspekter man bör tänka på när man lägger en budget.

Andra frågor som Tove och Kerstin ventilerat är arbetspsykologi, repertoar för olika högtider, hur en kyrkomusikertjänst kan utformas innehållsmässigt och schemamässigt, föreningsliv, kontaktnät för kyrkomusiker och körledare samt sociala spelregler inom en kör.

Adepten Tove Åhrman tycker att mentorsamtalen har betytt mycket för att stärka hennes yrkesroll och mentorn Kerstin Börjeson har blivit medveten om vilken rik erfarenhet hon har.

Allt tyder på att Tove och Kerstin kommer att fortsätta att ha kontakt även efter det att mentorskapsprogrammet är över.

För de två andra mentorparen har frågeställningarna varit mer avgränsade. En av adepterna har fått stöd att starta barn- och ungdomskörer och den andra har velat ha ett bollplank för att diskutera hur man efter bara några år som kyrkomusiker tar sig an en arbetsledande roll.

Anna Phil Lindén är stiftsmusiker i Stockholms stift. Det är hon som leder mentorprojektet för kyrkomusikerna.

– Redan när vi presenterar mentorprogrammet för den blivande adepten försöker vi få en bild av vilka hans eller hennes behov är. Det kan vara mycket specifika behov eller mer allmänna frågeställningar, säger Anna.

Det är inte bara kyrkomusikerna som har möjlighet att få tillgång till en mentor. I stiftet finns liknande program för stiftets församlingspedagoger, präster och diakoner.

Under mentoråret träffas adept och mentor en och en halv timme per månad på mentorns arbetsplats för att spara arbetstid för mentorn. Till skillnad från en handledare är det adepten som bestämmer samtalsämnena och problemställningarna som tas upp i samtalen. Mentorskap får heller inte blandas ihop med terapi. Det är Anna noga med att understryka.

Det är ett kollegialt utbyte där man pratar med varandra i ögonhöjd.

– Mentorn hjälper adepten att komma vidare i sin yrkesroll genom att dela med sig av sina yrkeserfarenheter, säger Anna Phil Lindén.

– Samtalen är förutsättningslösa. Mentorn hjälper adepten att komma vidare i sin yrkesroll genom att dela med sig av sina yrkeserfarenheter, kunskaper, metoder och nätverk, säger Anna.

Mentorn kan också ge kunskap om organisationer och föreningar som kan tillföra något i yrket.

– Det är ett kollegialt utbyte där man pratar med varandra ”i ögonhöjd”, betonar hon.

De flesta präster och diakoner har under lång tid haft handledning som en väg att komma in i och växa i yrket. För kyrkomusiker har det varit mindre vanligt. Kerstin Börjeson är övertygad om att fler nya kyrkomusiker skulle må bra av att ha en mentor under något av de tre första åren i yrket. Liksom Anna Pihl Lindén ser hon det som en rekryteringsfråga. Mentorprogrammet är en av flera delar i en genomtänkt rekryteringsstrategi i stiftet. Andra delar är barnorgeldagar, ungdomsläger, sommarkurser och inspirationsdagar.

Mentorprogrammet skulle kunna ses som den sista länken i rekryteringskedjan. De som får möjligheter att ventilera erfarenheter och dilemman med en mer erfaren kollega i början av sin karriär är mindre benägna att hoppa av sin anställning eller skola om sig.

Kerstin funderar på hur hon själv gick till väga

för att skaffa sig ”stadigare ben att stå på” som kyrkomusiker.

– Jag hämtade förmodligen förebilder lite här och där allt eftersom, och så bollade jag angelägna frågor med kollegor, säger hon.

Men varför ska man trampa upp stigar som redan är upptrampade.

– Det är i början av karriären, under de tre första åren, som behovet är störst, säger Kerstin.

En fråga som Tove och Kerstin har lagt ner mycket tid på att diskutera är något som de kallar för ”körstruktur”. En viktig pusselbit i detta är att skapa och vidmakthålla gemensamma och tydliga regler och överenskommelser i kören.

– Det kan handla om hur man fördelar ansvaret i gruppen, vilka förväntningar och krav som man har på varandra, hur repertoaren ska bestämmas och hur frånvaro ska rapporteras, men även hur körmedlemmarna betar sig mot varandra. Hur ska man exempelvis förhålla sig till negativ kritik mellan körmedlemmar? frågar sig Tove.

Där Kerstin repar med sin kammarkör finns gruppens enkla regler tydligt uppsatta på en av väggarna.

– Sociala spelregler är något som man måste underhålla. Efter tre år så kan ju kören ha en helt annan sammansättning, säger Kerstin.

Sociala spelregler är något som man måste underhålla.

– Det kan finnas en stark kultur på arbetsplatsen där medarbetare som arbetat länge har en fast bild av vilka kyrkomusikers arbetsuppgifter är och hur de bör utföras, säger Tove Åhrman.

- ### Mentorskapsprogrammet i korthet

 - Pågår under ett läsår, sammanlagt 10 träffar.
 - Adept och mentor matchas efter adepts uttryckta behov.
 - Mentorerna har handledarutbildning i botten som Stockholms stift erbjuder.
 - Under läsåret 2019/2020 har tre kyrkomusiker deltagit i mentorskapsprogrammet.
 - Adepten väljer samtalsämnen och mentorn ger tips och stöd utifrån sina kunskaper och erfarenheter i yrket.
 - Stockholms stifts mentorskapsprogram omfattar både kyrkomusiker, diakoner, präster och församlingspedagoger.
 - De projektansvariga för mentorprogrammet inom varje yrkeskategori samarbetar.
 - Mentorskapet är en strategi för att trygga stiftets personalförsörjning.

Strax innan semestrarna hade Tove och Kerstin sin slututvärdering med Anna. Då blev det tydligt att Kerstin och Tove i sina samtal varken hade kommit in på de teologiska frågor som ofta hänger ihop med körverksamhet, eller kördeltagarnas andliga behov och gudsbilder.

– Vårt fokus har varit praktiska och organisatoriska frågor, konstaterar Tove.

Vad kommer hända nu när mentorsamtalen är över?

– Jag tror att vi kommer att hålla kontakten. Säkert kommer Tove ringa när det dyker upp någon budgetfråga eller när hon vill ha tips om någon kurs, säger Kerstin.

Tove säger att mentorsamtalen för hennes del inneburit att hon fått bättre förståelse för helheten och större insikt i aspekter av yrket som inte specifikt lärs ut – eller som man kan lära sig – under en musikutbildning.

– Det har varit en tillgång att få ha ett ”bollplank” som förstår vad man talar om men som inte på något sätt är involverad i just min arbetsplats. Detta skapar en fristad att diskutera olika saker, högt och lågt, och att jämföra arbetssätt och arbetsplats med varandra.

För Kerstin har mentorsrollen inneburit att hon blivit mer medveten om hur mycket kunskaper och erfarenheter hon har med sig i bagaget.

– Det är fint med all denna erfarenhet, säger hon.○

- ### Mentorn är en inspirationskälla

I ett mentorskap fungerar en mentor som stöd för en adepts personliga och yrkesmässiga utveckling. Mentorn ska genom samtal hjälpa adepten att hitta nya perspektiv på frågeställningar som adepten har. Hen ska helst undvika att ge klara besked och råd utan istället mer vara som ett bollplank.

Eftersom yrkeslivserfarenhet är en viktig del av mentorskap så är mentorn för det mesta en person i mogen ålder. Förhållandet mentor och adept utgår från att se varandra som jämlika kollegor, därför har mentorn också möjlighet att få perspektiv på sitt eget arbete i mötet med en nytexaminerad kyrkomusiker.

Ordet mentor kommer från Mentor, som var en av Odysseus vänner. Mentor gav goda råd till Odysseus son Telemakhos när Odysseus gav sig av till Troja för att kriga.

Källa: Wikipedia och Nationalencyklopedin och Anna Phil Lindén

"Utan min kyrkomusiker-fadder hade jag hoppat av"

I slutet av 1990-talet hade kyrkomusikutbildningen vid Göteborgs universitet ett system med fadderförsamlingar. Under hela den fyra år långa utbildningen hade studenterna en kyrkomusiker som handledare i en och samma församling. En av studenterna var Joakim Olsson Kruse. 22 år efter examen funderar han tillsammans med ett av fadderparen och initiativtagaren till systemet hur mycket fadderskapet gav dem.

TEXT: JOAKIM OLSSON KRUSE

1994 antogs fem studenter till kyrkomusiker-utbildningen i Göteborg. Vi hade olika musikaliska och kyrkliga bakgrunder, någon var nyss gymnasist, någon hade jobbat och var färdig kantor och någon hade varit utomlands. Vi var alltså ett gäng typiska kyrkomusikerstudenter som på fyra år skulle förberedas för tjänst i Svenska kyrkan.

Våren 1998 examinerades vi och sedan dess har mycket hänt. Vi har arbetat, fortbildat oss och utvecklat eller ”bytt” musikalisk identitet. Därtill har både kyrkomusikerutbildningen och Svenska kyrkan förändrats.

Frågor kring broyge mellan studier och arbetsliv är ständigt aktuella. Att vara kyrkomusiker är ett komplext yrke: vägen från första orgel- lektionen eller barnkörsången till att vara musikkompetensen i församlingen är snårig och lång.

Jag förvånas ofta över hur liten förståelsen är för vårt yrke och vägen till examen: till många utbildningar antas man på betyg, men till musik- utbildning krävs det mångåriga förberedelser och ständig lärarledning.

Många unga musiker ägnar sig åt ett huvud- instrument medan framtidens kyrkomusiker behöver input på flera områden – musikmentorer i körledning, orgel, piano och sång, samt i teori, gehör och satslära. Detta sker förhoppningsvis i och mynnar med tiden ut i en församlingsmiljö, där musiken är en livsviktig del av församlings- bygge och gudstjänstliv.

När Peder Larsson tillträdde som studierektor och utbildningsledare för kyrkomusikerpro- grammet på Musikhögskolan vid Göteborgs universitet fanns redan tankar på praktik.

Peder tog initiativ till att bygga ett system av fadderförsamlingar, vars musiker under hela studie- tiden var handledare åt studenterna. Att göra

Joakim Olsson Kruse är kyrkomusiker och goss- körledare i Västerås domkyrkoförsamling.

enstaka praktikveckor stämde inte med verklig- heten, menade Peder.

– Kanske behövde man egentligen uppleva barnkörarbetet på nära håll, men just under de två praktikveckorna hade barnköerna lov, kommenterar Peder 22 år senare i telefon.

Inför den här artikeln har jag samtalat med Peder och ett av de första ”praktikparen”: handledare Lars Åberg, sedermera domkyrko- organist i Linköping, men vid den tiden organist i Backa församling – och dåvarande praktikanten Inger Knecht, idag kyrkomusiker i Danmark- Funbo församling i Uppsala.

Peder var noga med att handledarna och studenterna skulle matcha varandra och praktiken spreds över fyra år så att studenterna fick uppleva församlingens alla aspekter och hinna varva kyrko- året flera gånger. Han hade regelbundna avstä- mningssmöten med både studenter och handledare och det fanns en checklista med syftet att få med alla viktiga församlingsmusikområden. Det fanns utrymme för samtal och reflektioner, för miss- lyckanden och succéer.

Inger Knecht tycker att hon än idag har användning av det hon lärde sig som fadder:

– Jag vågar utgå ifrån människorna jag möter och i de sammanhangen använda musiken som ett medel för att mötas... både att möta varandra och det vi kallar Gud. Samtalet om musiken som medel ryms kanske alltför sällan i utbildnings- sammanhang, där man behöver ägna mycket tid så mycket annat.

Lars och Peder betonar att tanken med fadder- skapet inte var att man skulle ha en obetald vikarie, utan allt skulle göras under handledning. Men Lars tillägger med glimten i ögat.

– Jag hoppas att även andra handledare tummade

Nu satsar musikhögskolan på fadderförsamlingar i Göteborg

Nu har startskottet gått för en ny fadderverksamhet för Göte- borgs församlingar. Från och med i vår är nämligen flera församlingar faddrar åt elever på musikhögskolan. Vanlig praktik har ersatts av en regel- bunden församlingskontakt under hela den fyraåriga orga- nistutbildningen.

Enligt den nya kursplanen skall alla organister också ha praktik som en del av sin utbildning. I Göteborg har man kopplat praktiken till ett särskilt fad- derförsamlingsprojekt. Från musikhög- skolan valde man ut ett antal försam- lingar i göteborgsregionen och erbjöd dem att bli fadderförsamlingar. Brevet skickades till både kyrkoherrar och

Intresset från Svenska kyrkan var stort. Göteborgs samfällighetstidning skrev om faddersystemet. På bilden syns initiativtagaren Peder Larsson i mitten och bakom honom till höger Lars Åberg.

I juni 1998 utexaminerades fem studenter i den första kullen. Inger Knecht syns längst till höger och artikelförfattaren är tvåa från vänster.

lite på det, för det är ju att sköta saker på egen hand som var det mest utvecklande!

Peder säger att en naturlig bieffekt av praktiken var just vikariat: praktikanterna kunde ju försam- lingen och kände sig hemma.

Både Lars och Inger tycker att fadderskapet var givande:

– Det var inte alls betungande att ha Inger som praktikant. Hon var en multimusiker och bara gled in och blev uppskattad av barnen och de vuxna, av prästerskap och expeditiionspersonal, säger Lars.

Inger är inne på samma bana:

– Det var så roligt! Framförallt var det inspirerande att följa och samtala med en brinnande och drivande kyrkomusiker och se denne i aktion i allt som en utbildning inte sätter ord på: "Vad händer mellan körsångarna i en amatörkör; vad betyder kyrkokören mer än att vara ett musikaliskt sammanhang; hur bygger man församling i praktiken"? Det var frågor man ställdes inför.

– För mig kändes mycket av undervisningen på skolan alltför akademisk och verklighetsfrånvärd. Så utan praktiken och min handledare hade jag nog inte fullföljt min utbildning, utan hoppat av och satsat på något annat istället, säger Inger.

I backspegeln är Peder mycket nöjd med resultatet av faddersystemet som han tycker gav önskat resultat. Han säger att kontakten mellan handledare och student har bestått – ofta även på ett personligt plan – i flera fall under många år efter studierna. Han jämför med sin egen studietid:

– Faddrarna hade en bred praktik under många år. När jag studerade kunde man i princip gå hela musikhögskolan utan att spela alls ute i en för- samling. Det som kunde utgöra ”praktik” då var

Det var inspirerande att följa och samtala med en brinnande och drivande kyrkomusiker.

vikariatet, fast de skedde på eget initiativ. Vi hade visserligen lätt musikhögskolans kör i körled- ningsundervisningen, men sedan kom vi till kyrkokörer som inte läser noter. Sånt ska man inte behöva upptäcka när man fått första jobbet.

Peder ser fördelarna med att han var verksam som både kyrkomusiker och studierektor.

– Det var en styrka och jag kände: 'Det här ska göras på bästa sätt'. Jag ville ge studenterna bra redskap för att kunna kliva in i yrkesrollen när det blev dags. Dessutom var det utvecklande som handledare att fundera över hur man arbetar. Det gav mycket åt båda hållen.

Idag när den musikaliska utbildningen ligger på musikhögskolorna har Svenska kyrkan komplet- terat med ett år vid Svenska kyrkans utbildnings- institut, ett upplägg med både fördelar och nack- delar.

– Det är stora frågor. Jag har senare haft praktikanter under tre veckor och det är alldeles för kort tid. Under vår praktik kändes att man var i trygga händer – Jag funderar på om det är så nu? Att vara praktikant under fyra år var en nåd att bedja om. Det finns inget bättre sätt, säger Lars.

Att arbeta som kyrkomusiker kan också vara ensamt. Man kanske är den ende musikern i sitt närområde och kollegium. Det är svårare att orka brinna ensam. En prästkollega till mig (Joakim, reds anm) har sagt att det är omöjligt att få två vedträn att riktigt brinna om de ligger en bit från varandra – men om du lägger dem i ett kryss, ett kors, så brinner de mot varandra.

Fortsättning på nästa sida

MENTORSKAP

–Det där att vara två är viktigt, och att ha Inger som praktikant under de fyra åren var en stor tillgång. Schemat som kyrkomusiker var ju obarmhärtigt, säger Lars.

Under samtal och mailväxlingar med Inger, Peder och Lars har jag hela tiden slagits av de starka minnena från praktikåren, trots att de ligger 25 år tillbaka i tiden. Deras tankar känns lika relevanta idag som då och har lika mycket bäring på yrket. De återkommer alla tre till att fadderåren satt spår och gett erfarenheter som de burit med sedan

Kännetecknande verkar vara att det inte fanns en tydlig gräns mellan att vara handledare och praktikant.

dess. Kännetecknande verkar vara att det inte fanns en tydlig gräns mellan att vara handledare, praktikant, kollega, bollplank, inspiratör och komplement – och faktiskt vän. Sådant byggs inte på ett par veckor utan växer fram då man under långa tider rör sig i samma miljöer.

Finns det möjligheter att idag skapa sådana långvariga plattformar för att ge våra framtida kyrkomusiker bärande broar in i yrkeslivet? För det handlar inte bara att vara kyrkomusiker – musiker i kyrkan – utan också vara **kyrko-** musiker? ○

Var inte rädd, håll ut och våga drömma!

Alla tider har sina utmaningar. Med långa livsverk bakom er, vad för råd skulle ni ge dagens studenter och nya kyrkomusiker?

Lars Åberg, domkyrkoorganist i Linköping
– Att hålla ut... be oavslutligen om tålamod och om Andens kraft och ledning. Utmaningen är att någonsans hitta kraften och meningen att fortsätta: om en musiker och präst drar åt samma håll kan väldigt mycket gott hända! Men sådana konstellationer sker inte alltid.
Hitta glädjen i gudstjänsten! En stark glädje att få välja psalmer och höra folk sjunga! Givetvis också glädjen i att få göra viss musik, att leda kören framåt mot en konsert och känna himlen öppnas.

Peder Larsson, Tidigare domkyrkoorganist i Linköping
– Man måste våga drömma, men också ha tydliga mål för arbetet. Man får inte heller tappa bort rötterna, utan det gäller att få med sig grunderna.
En svårighet är att yrket är så brett, men det är också charmen med yrket. En enda person kan knappast täcka upp alla genreområden. Därför är det bra med olika typer av kyrkomusiker som kompletterar varandra.
Är det möjligt idag att integrera yrket med utbildningen, så att det inte blir separata delar?

Om du skulle ge dig själv ett råd för 20 år sedan, vad skulle det vara?
Inger Knecht, kyrkomusiker i Danmark-Funbo
– Det hade i och för varit spännande att våga en annan väg, men jag är nöjd med att jag ändå höll fast vid kyrkomusiken. Det sammanhang jag får verka i har gett mig – och ger mig – så otroligt mycket, på så många fler sätt än jag kunde ana då!
Det enda råd jag skulle ge mig själv för 20 år sedan är nog att vara mindre försiktig och rädd för att göra ”fel”. Att våga tro på mig själv lite mer.

NYHETER FRÅN GEHRMANS

AGNETA LARSSON
Vi sjunger tillsammans
13 fina och användbara sånger för barn för hela året.
GE 13919

HANNA FORSBLAD
Frälsarkransböner
Lätta sånger i taizé-anda för kör och församling.
GE 13918

MIA MAKAROFF
Diligam Te
En mäsja som är en dialog mellan nytt och gammalt, buren av starka melodier.
PARTITUR GE 13907

Du vet väl att det finns notexempel på gehrmans.se.

www.gehrmans.se
order@gehrmans.se

Följ oss gärna på Facebook, Instagram och Youtube!

GEHRMANS MUSIKFÖRLAG

Noter direkt till din skrivare!
kyrkomusik.se

Organisk organist

Ur flödet på Facebooksidan ”Kyrkomusikerforum” hittade KMT den här annonsen. Inlägget är gjort av Mikael Hellgren som uppmärksammat en av de mest bisarra arbetsbeskrivningarna för en organist.

GÖA
GÖTEBORG INTERNATIONAL ORGAN ACADEMY

GÖTEBORGS ORGELFESTIVAL
9-18 OKTOBER 2020

Skil Lundén-organet i Vasakyrkan, byggt 1909, renoverat och återställt under 2020. Foto: Jon Linnason

Orgeln som tidsspegel
KONST I KRISTID

Den nordtyska barockorgeln i Örgryte fyller 20 år. Den nyrestaurerade Lundén-organet (1909) i Vasakyrkan. En hyllning till Torsten Nilsson (1920–1999).

Tidig musik | Workshops | Ny musik

KONserter | LIVE STREAMS | LILLA ORGELFESTIVALEN | KONFERENSER
PANELDISKUSSIONER | KULTURARVSDAG | RELEASEKONSERT

MEDVERKANDE
Edoardo Bellotti, Bine Bryndorf, Hans Fidom, Hans Hellsten, Anna von Hausswolff, Nathan Laube, Karin Nelson, Thomas Lacôte, Johannes Landgren, Kimberly Marshall, Karol Mossakowski, Ligit Snerbe, Joel Speerstra, Catalina Vicens, Sietze de Vries, Gagego!, Göteborg Baroque och Magnus Kjellson, Schola Gothia och Ulrike Heider, Helena Ek, Anna Maria Friman, Karl Peter Eriksson, Gabriel Davidsson, Amanda Flodin, Nathalie Nordquist, IL Dance och Israel Aloni, Danskompaniet Spinn, Davidsson Organ and Dance Collaborative, David Karlsson, Karin Brygger, Daniel Stighäll, Per Högberg, Jan H. Björjesson, Karin Nordström, Anders Jurlert, Eva Öhrström, Peter Peitsalo, Paul Peters, Mattias Lundberg, Hanna Drakengren, Alexandra Pilakouris, Lina Lindkvist, Louise Jansson, Pia Brinkmann Stenbode, Tore Sunesson, Ulrika Davidsson, Hans Davidsson, Andreas Edlund, Erland Hildén, Despina Wiandse Moysidou, Sverker Jullander, Lars Storm, Helene Stenigård Larsson, Sabina Nilsson, Yvonne Carlsson, och många fler!

En värld av sinnlig passion och nya klanger
www.organacademy.se

Om spel vid begravning med social distansering

Ett instrument snarlikt orgeln, men som inte behöver elektricitet, har fått renässans vid utomhusbegravningar under coronapandemin. Ursprunget till instrumentet dök upp redan för 200 år sedan. Då stod det högt i kurs och spelades i samhällets förnämsta kretsar.

Att spela på begravningar hör till det mest meningsfulla i mitt arbete som organist. Det var inte riktigt så jag såg på det när jag gick orgelspelarkursen för närmare 50 år sedan och inte heller under kantorskursen eller studieåren på Musikhögskolan. Sweelinck, Frescobaldi, Buxtehude, d'Aquin, Mendelssohn, Franck, Saint-Saëns, Sjögren, Reger, Vierne, Lindberg, Hindemith, Dupré, Alain, Messiaen ... ja, det blev mer och mer fransk orgelmusik. Samt hela tiden Bach förstås. Härlig repertoar som kommer till användning hela kyrkoåret och som hjälper mig att hålla tekniken igång. För två år sedan lämnade jag min befattning som organist i en Stockholmsförort, där jag och min organistkollega hade drygt 100 begravningar var om året, ofta med relativt få deltagare. Nu arbetar jag i norra Uppland där församlingens vackra medeltidskyrkor ofta är fulla av människor vid alla förrättningar. Eller var. Sedan i påskas har vi inga dop, fortfarande en del vigslar men framför allt fler begravningar fast med färre deltagare. När omständigheterna och vädret tillåter så erbjuder vi nu, och håller för det mesta, alla typer av begravningar helt och hållet utomhus, utanför kyrkporten eller direkt vid graven. Det är fågelsång och glitter på vattnet i sjön bortom kyrkogården. Jag har flera mycket fina orglar i församlingens kyrkor och lokaler, en 3-manualig och övriga 2-manualiga, liksom två bra flyglar, sex pianon och en cembalo. Men hur spela ute?

Som tur är finns det en typ av instrument som är snarlikt orgeln men som inte behöver elektricitet. Det registreras som en orgel med 16-, 8-, 4- och 2-fotsstämmor. Luftförsörjningen kan enkelt justeras efter behov, så att ljudet blir nästan hörbart eller ett ögonblick senare väldigt starkt. Stämspel går utmärkt – bicinium och trestämmig sats. Melodi och ackord i höger hand och pedalstämman i vänster alternativt bara melodi i höger och ackord i vänster. Eller mejsla ut melodin stilla och mjukt helt utan komp. Och så vidare. Speltekniskt går det alltså att hantera instrumentet som om

Instrumentet är uppfunnet av en tysk orgelbyggare.

Johan Denke har arbetat som organist och körledare i drygt 40 år och var under en tioårsperiod musikredaktör på Verbum. Han vann första och andra pris i Stockholms stifts Kyrkosångsförbunds kompositionstävling 2017 och brukar leda framföranden av större barockverk från cembalon.

det vore en orgel. Med andra ord ett instrument som lämpar sig väldigt väl för att exempelvis leda psalmsång vid utomhusgudstjänster. Instrumentet är uppfunnet av en tysk orgelbyggare. Eller en tidig form av det, för 200 år sedan. Till att börja med stod det högt i kurs och spelades i samhällets förnäma kretsar. När jag gick på Ackis för 40 år sedan fanns det inte på skolan, men idag kan man studera det där på masternivå. När man nämner instrumentet vid namn, så får många som hör det ganska bestämda och belastande associationer. Men som varje instrument är det just ett instrument, inte en genre. Inte vill väl vi kyrkomusiker att våra orglar enbart ska förknippas med musik av Lefébure-Wély? Man kunde tycka att instrumentet skulle vara det givna biinstrumentet för oss kyrkomusiker efter piano och cembalo. Det behöver ytterst sällan stämmas och tar mindre plats än en gitarr, som är mycket svårare att spela melodi och stämmor/ackord på samtidigt. Instrumentet har vanlig klaviatur för höger hand. Däremot behöver man träna för att lära sig spela melodilinjer/skalor i vänster hand och att lyhört reglera luftförsörjningen, ”instrumentets själ”. Kostnad? Ett fabriksnytt av god kvalitet kostar lite mer än ett bra digitalpiano med PA-anläggning. Men det går att köpa begagnat betydligt billigare. Vikten är hälften av digitalpiano, och det kräver alltså ingen ström. Inte ens några batterier som behöver laddas eller bytas. Genom åren har jag träffat flera domkyrkoorganister, orgellärare, musikkonsulenter och kyrkomusiker på olika nivåer som spelat och spelar instrumentet. I dessa märkliga tider borde det vara en merit att kunna spela det i sammanhang utanför de stora kyrkorna i stadsmiljö. Men sällan nämns det som det användbara instrumentet det är, exempelvis för oss kyrkomusiker som själva har hela spektrumet med musikuppgifter i församlingen. Jag har valt att inte heller nämna det vid namn i denna text. Läsaren får själv räkna ut det och göra sina egna reflektioner. Johan Denke organist och körledare

HAPPENING SKA FÅ UNGA INTRESSERADE AV ORGELSPEL

Under en orgeldag i Fässbergs kyrka i Mölndal kommer barn mellan 12 och 20 att kunna delta i en workshop. Där får de prova att spela både orgel och synth, som sedan mixas.

En helt ny upplevelse i kyrkorummet skapas med hjälp av improvisationer på kyrkorgel, synth och effektljus. Foto: Lo Bringeland

Arrangörerna av workshopen utlovar en multiupplevelse där ljud och ljus kommer att förvandla kyrkan. För deltagarna blir det konsert klockan sex. Konserten kommer även att sändas via Fässbergs församlings webbsida. Ansvarig för orgelhappeningen och Mölndals pastorats musikskola är Lo Bringeland: – Jag tror inte att detta gjorts tidigare.

Det kommer att bli en helt ny upplevelse där kyrkans traditionella orgel möter synthen. Lo förklarar att workshopen bygger på idén att vem som helst – med eller utan förkunskaper – kan vara med och musicera och göra musik. Lo leder workshopen tillsammans med Joel Bergström. De har format konceptet tillsammans speciellt för den här

dagen. Deltagarna kommer att använda den stora tremanualiga orgeln på läktaren, en synth och en dator. Synthen och datorn kommer att vara uppkopplade till ett eget PA-system uppe på läktaren. Effektpedaler kommer också att kopplas till synthen. – I datorn kommer det finnas olika back-tracks som har förberetts innan. Det handlar om originella trumloopar som bygger på samplingar av ljud som finns naturligt i kyrkorummet i Fässbergs kyrka, till exempel när orgelfläkten startar eller när prästen ”tappar” sin mikrofon när hen ska testa ljudet inför en predikan, säger Lo. Ett av syftena med dagen är att fler ungdomar ska få upp ögonen för musik och orgelspel. ○

Lo Bringedal leder musikskolan i Mölndals pastorat. Foto: Lo Bringeland

DIN KOMPLETTA NOTHANDEL

www.wessmans.com

wessmansdirekt.se

Noter direkt till din skrivare från Wessmans Musikförlag

Senromantisk Lundén–orgel återfår sin forna glans

Lundén-orgeln i Vasakyrkan i Göteborg byggdes 1909. Nu har den ”antika möbeln” återfått sin skönhet efter en restauration. Den österrikiska orgelfirman Rieger Orgelbau, som utfört arbetena, har också uppgraderat orgelns teknik. Jon Liinason vid Göteborgs orgelakademi har samtalat med organisten Per Högberg.

TEXT OCH FOTO: JON LIINASON

När jag började här som organist i Vasa församling för tio år sedan möttes jag av Lundén-orgelns imponerande klangbild, som inte minst i samverkan med det stora kyrkorummet utgjorde ett mycket inspirerande instrument. Men samtidigt var det uppenbart att orgelns tekniska status ägde mycket i övrigt att önska.

Ett av församlingens huvudfokus i årets restaurativa renovering har varit ryggspositivet, som drogs med stora funktionsmässiga problem och som aldrig egentligen varit en del av Eskil Lundéns orgel från 1909, eftersom detta tillkom mycket senare. Positivet var en del av 50-talsandan tänker jag; en slags orgelns möbelmässiga ”Ikea-del”. Inget fel på Ikea, men det var inte en del av Lundéns antika möbel och skönhet. Därför fattades beslut om att demontera ryggspositivet och återställa läktaren till 1909 års ursprungliga skick, till den kongeniala helhet med orgelfasaden som arkitekten Yngve Rasmussen (1860–1923) skapat.

Fokus i de arbeten som Rieger Orgelbau från Österrike genomfört har riktats mot orgelns tekniska sida med bland annat nya vind- och kombinationssystem. Beträffande dispositionen har några ändringar skett i pedalverket med tillägg av bland annat Principal 16 och några rörverksstämmor. Intonationen har justerats främst med avseende på huvud- och pedalverken. Balans, transparens, stabilitet och gravitas är några av orgelns klangliga kännetecken.

Det fristående spelbordet är helt nytt och har flyttats fram på läktaren till den plats där ursprungliga Lundén-spelbordet från 1909 stod. Vilket är bra; jag har redan lagt märke till att man som organist erfar instrumentet på ett helt annat sätt härifrån, och att orgeln är lättare att balansera klangligt. Min siktlinje är nu också mycket bättre. Jag är mer en del av församlingen, inte längre bara en solist i fjärran.

Positivet var en del av 50-talsandan tänker jag; en slags orgelns möbelmässiga ”Ikea-del”.

”Som en stor innerlig kram”, så beskriver organisten Per Högberg orgelns klang efter restaureringen.

Det nya spelbordet har MIDI-möjligheter och andra moderniteter, men registerandragen är tillverkade med manubrierna i Lundén-orgeln i Lysekil som förebild, en orgel som vi besökte i vår förberedande forskningsfas. Man kan alltid diskutera om man skulle ha återskapat spelbordet till 1909 års utförande. Eller så ställer man sig frågan: Är detta 1909 års stil, fast 100 år senare? Jag menar, vad innebär egentligen begreppet ”nytt”?

Orgelns klangvärld ansluter i mycket hög grad till en ursprunglig Lundén-stil, men nu kanske med en något mer internationell touch. Klangen är inte bara rund och mjuk, mörk och vänlig; den har också outhärlig omph. Instrumentet är fortfarande i högsta grad en del av den svenska senromantiska stilen, bara ännu mer övertygande. Orgeln är i tekniskt toppskick och klangerna bättre än någonsin. Jag tycker att resultatet av Riegers arbeten är enastående!

Häromdagen talade jag med några människor som inte vet så mycket om orglar och beskrev orgelns tidigare klangpalett och karaktär som en stor kram. Nu klingar Vasakyrkans orgel som en stor, och därtill verkligt innerlig kram.

(Hör orgelns nya klanger och träd in i orgeln virtuellt: www.organacademy.se/lunden-1909)

Lundén-orgeln från 1909 är ett praktexempel på senromantik.

Lundén-orgeln

Som en del av Göteborgs internationella orgelfestival den 9–18 oktober 2020, firas den senaste restaurationen av Eskil Lundéns orgel i Vasakyrkan från 1909. Restaureringen har utförts av Rieger Orgelbau Schwarzach från Österrike. Lundén-orgeln blir fokus under festivalens andra helg med ett flertal konserter och ett tvärvetenskapligt endagssymposium som äger rum lördagen den 17 oktober.

Flera av presentationerna kommer att behandla bakgrund och historia för detta unika exempel på svensk senromantisk orgelbyggnad. Symposiumet kommer också att bringa nytt ljus över musikaliska, arkitektoniska och antikvariska perspektiv på orgeln, kyrkan och restaureringsprojektet. Dessutom kommer instrumentet att införlivas i ett bredare internationellt sammanhang av det tidiga 1900-talets utveckling inom orgelbyggnad, orgelspel (inklusive liturgiskt), orgelkomposition, kyrklig musikteologi och det allmänna musiklivet.

Skönt från själ till själ det ljöd

Leander Franke

Norma bokförlag Artos & Norma bokförlag

”Svenska Missionsförbundets musikaliska historia berättad genom Gunno och Axel Söderstens gärningar”. Så presenterar sig denna biografi med musikaliska tidsbilder och en omfattande redovisning av en mycket kreativ och produktiv kyrkomusiker, Gunno Södersten.

TEXT: STEFAN NORMARK

Leander Frankes biografi skildrar Gunno och Axel Söderstens gärningar inom den svenska kyrkomusiken.

Ett livsverk som kulminerar parallellt med en osedvanligt rik, kvalitativ och kvantitativ period av kyrkomusiken i vårt land. Många kända namn passerar i revy och bland dessa har också många frikyrklig bakgrund. I boken används begreppet ”frikyrklig” i den traditionella meningen: Missionsförbundet, Baptisterna, Metodisterna och så vidare, och med ”stadskyrkan” avses Svenska kyrkan. Språket kan ibland upplevas lite lätt gammaldags och det har säkert sin förklaring från läsandet av biografier, artiklar, protokoll och anteckningar från aktuella årtionden. Samtidigt är ambitionen och det hängivna arbetet med denna bok imponerande.

Boken är uppdelad i två delar: del 1 som handlar om Gunnos far Axel Södersten (1879–1944) och del 2 om sonen Gunno Södersten (1920–1998). Däremellan ett ”interludium” av körprofessorn i Göteborg, Gunnar Eriksson, som i samtal berättar fritt om sina erfarenheter från Svenska Missionförbundets (SMF) musikliv. Han är också ett bra exempel på både ”inspirerande och besvärande mångfald” (rec, anm.) som omgett Gunno Söderstens och frikyrkans musikaliska resa. Just

Ambitionen och det hängivna arbetet med denna bok är imponerande.

dess företeelser är kanske det mest intressanta och gör det mödan värt att läsa boken för alla som vill reflektera över kyrkans musik med tradition och förnyelse att hantera i samtiden.

Aktiva kyrkomusiker som studerat och varit verksamma från +/- 1950-talet och framåt, kommer att möta många namn och händelser som väcker minnen från både betydelsefulla inspirationskällor och personligheter. Några i mängden: Sven-Erik Bäck, Sven-Eric Johansson, Eric Ericson, Sven-David Sandström, Gösta Ohlin, svärsonen och körprofilen Gary Graden och många fler. På orgelsidan möter vi orgelprofessorn Hans Fagius, som i början av 70-talet var den stora uppåtgående orgelvirtuosen i Sverige och – med sin bakgrund i SMF – en stor glädje och inspirationskälla för Gunno. Han var ju i grunden en mycket hängiven orgelentusiast och komponerade åtskilligt för orgel efter invigningen av Immanuelkyrkans nya orgel. Gunno Södersten beskriver sig själv utifrån vad som inspirerat honom och sin gärning – ”med Bach som ideal, läsarsång i bagaget, Ruppel som guide och Messiaen som idol”.

I boken finns rikligt med personbeskrivningar, livsberättelser och även uppgifter kring de framväxande väckelserörelsernas öden och äventyr. Ämnen som ”Högt och Lågt, Ave Krax, Ave Crux, Vänstern i SMF, Tillbaka till källorna...”, det mesta får, om än på lite brokig väg, ett sammanhang som väcker nyfikenhet.

Det blir därför också intressant att fundera vidare kring den kyrkomusikaliska frukten från denna tid, och Gunno Söderstens eftermäle. Spänningsfältet som finns i det som beskrivs som två kulturer i de växande väckelserörelserna. Enkelt uttryckt: den ”finare” körsången och instrumentala musiken, kontra den ”frommare”, enkla gitarrackompanjerade sången. Naturligtvis med avseende på församlingssången, psalmsången och orgelns plats i gudstjänsten och även konsertant.

Bokens bredd ger också många tankar när det gäller samfundens roller, både enskilt och i ekumeniskt sammanhang. Viktiga frågor och erfarenheter tillsammans med tankar om kyrkomusikens roll idag.

Det slår mig plötsligt som västerbottning, att nyss bortgångne författaren P O Enqvist, med sin ”stadskyrkliga” EFS-bakgrund skrev med ökande nyfikenhet om frikyrkornas liv, till exempel i boken ”Lewis Resa”. Torgny Lindgren, med sin bakgrund i det frikyrkofromma Raggsjö, skrev med tiden allt mer – kanske mest mellan raderna – om frikyrkans tillkortakommanden (inte utan respekt, men med en god portion humor) och om den provocerande katolska tron! Jag tänker bland annat på hans underfundigt, roliga roman ”Norrlands akvavit”. Apropå detta finns – bland många kända pastors- och prästgestalter – den katolske prästen Anders Piltz med, som också är släkt på mödernet. Även denna influens skall inte underskattas och bekräftas också i boken.

Axel och Gunno Södersten som ordinarie respektive vice dirigent för Teologiska Seminariets Manskör år 1944. Foto: Hovfoto Larsson, redigerad av Mikael Södersten

Bokens bredd ger också många tankar när det gäller samfundens roller...

Författaren Leander Franke är född 1988 i Berlin. Han har Masterexamen i orgel och är verksam kyrkomusiker, men han är också frilansande sångare, dirigent och skribent. Detta är hans debutbok. Foto: Privat

Somligt har sin tid, annat är tidlöst. Eller är dessa komponenter del av en och samma linje? Förändringens vind påverkade Gunno alltmer och efterhand blir engagemangen mindre. Kvalitetssträvanden som varit självklara och engagerat många skulle brytas mot nya ideal.

Gripande är att i slutet på boken läsa om Gunnos resa i augusti 1998 till Leipzig, tillsammans med hustrun Barbro och sonen Mikael kort före sin bortgång. Där fick han äntligen besöka Bachs (”mitt ideal”) grav i Thomaskyrkan. Bröder i kyrkans eviga lovsång – ”skönt från själ till själ det ljöd”! ○

Noter från Wessmans
Vi fortsätter leverera era noter och gör allt vad vi kan för att hjälpa till.

wessmansdirekt.se
Noter direkt till din skrivare från Wessmans Musikförlag

På wessmansdirekt.se hittar du massor av noter för direktutskrift, snabbt och enkelt!

NOTNYTT
ABONNEMÅNG PÅ KÖRMUSIK

Se våra nyheter först,
Abonnera på ny körmusik!
Anmäl dig på vår hemsida.

WESSMANS MUSIKFÖRLAG
Tel 0498 22 61 32
order@wessmans.com
www.wessmans.com

Lindegren Orgelbyggeri AB

Söderskogsvägen 72 • 439 75 FJÄRÅS

Släkten Lindegren har byggt, renoverat och vårdat orglar i mer än 134 år.

- Vi har erfarenhet av piporglar med pneumatiska, mekaniska och elektriska system.
- Vi konverterar gamla elektriska system till dagens krav på säkerhet och tillförlitlighet.
- Vi kan piporglar!

Kontakta orgelbyggare Leif Lindegren:
leif.lindegren@lindegrenorgel.se • mobil: 0706-54 21 67

RECENSIONER

IN PARADISUM

Sofia Vokalensemble
Dirigent: Bengt Ollén

4,5/5 stjärnor

Sofia Vokalensemble visar i albumet "In paradisum" från hösten 2019 att det svenska körundrets goda rykte är befogat. Under ledning av dirigent Bengt Ollén bjuder kören på en högst smakfull sammansättning av modernare stycken och mer traditionella verk. Framförandet av Sven-David Sandströms inledande titelverk sätter ribban högt för resten av skivan genom träffsäker intonation, fraserings och expressivitet. Liknande mjuka, böljande klangmattor som de i Sandströms stycke återfinns bland annat i Alfred Schnittkes snillrika "3 Sacred Hymns", i Arvo Pärts "Nunc Dimittis", och i albumets allra sista verk "The Beautitudes" av Paul Mealor. Som motvikt mot detta ställs mer lekfulla verk som nyskrivna "Cantate domino" av Matthew Peterson och "Which Was the Son Of" av Arvo Pärt, liksom de skarpare samklangerna i Karin Rehnqvists "Jag lyfter mina händer" och James MacMillans "Miserere". Tillsammans bildar de olika beståndsdelarna en välbalanserad disposition.

Musiken i "In paradisum" framförs med en hänförande värme som omöjligt kan lämna en oberörd. Bengt Ollén, som grundade kören och har varit dess dirigent sedan starten, vet definitivt vad han håller på med. Redan i första stycket målar kören – med beundransvärd precision och uttrycksfullhet – upp ett ljudlandskap vari deras lyriska klang kan briljera. Denna höga kvalitet upprätthålls utan problem genom hela repertoaren; vi får stanna i denna behagliga klangvärld skivan ut, med smärre anpassningar i uttryck baserade på styckenas olika karaktär.

Över hela albumet vilar en känsla av harmoni och det finns en betryggande kvalitet i körens samstämmighet och varma klang. Detta är saker som vi alla kan behöva mer av när vardagen satts i obalans av en pandemi.

Joel Lindberg

FIELDS OF LIGHT

Uppsala Vokalensemble
Dirigent: Sofia Ågren

4/5 stjärnor

Albumet "Fields of Light" – släppt nu under våren 2020 – kan beskrivas som en studie i svensk folkmusik ur ett nutida perspektiv, gjord av kören Uppsala Vokalensemble med Sofia Ågren som dirigent. På skivan medverkar också Josefine Paulson på nyckelharpa vilket ger extra krydda och lyfter musiken till en högre nivå med större variationsrikedom.

Den inledande musiken på denna skiva tycks som tagen ur ett sagolikt midsommarfirande. Traditionella folkmelodier på nyckelharpa är insprängda mellan klassiska psalmer såsom "I denna ljuva sommartid" och "Härlig är jorden". Med finns också en trolsk karaktär som plockas fram i form av diverse "naturljud" som kören skickligt ger upphov till med sina röster, och i smakfullt skiftande hav av röster som hörs i "Den blida vår" och "Trilo".

Efter lite mer än halva repertoaren lämnar vi dock folkmusiken därhän, och djupdyker istället ned i det uttryck av mystik som gått att ana i bakgrunden av albumets första halva. Matthew Petersons svit "Ljusfälten" från 2018 bjuder oss på en sex delar lång resa genom tonsatta dikter av Edith Södergran; en måttligt imponerande, rörande resa mot en bakgrund av tungsinnhet.

När Petersons svit har kommit till sitt slut återvänder vi till midsommarkalaset med en självfull variant av "I denna ljuva sommartid", följt av två musikstycken i vilka nyckelharpan briljerar.

I det stora hela är "Fields of Light" en vacker samling musikstycken som andas in nytt liv i svenska folkmusikaliska traditioner. Tyvärr har Petersons svit inte en helt uppenbar plats i den högtidliga men livfulla sommaridyll som resten av skivan målar upp, vilket gör albumet en aning spretigt. Trots detta uppstår det något magiskt i mötet mellan Uppsala Vokalensemble och Josefine Paulson, och jag kan knappt tänka mig något somrigare.

Joel Lindberg

EXCLUSIVE

Svanholm Singers
Dirigent: Sofia Söderberg

3,5/5 stjärnor

Kammarmanskören Svanholm Singers sjunger med träffsäker intonation och utmärkt artikulation på sitt senaste album "Exclusive" från 2018. Leds gör de av dirigent Sofia Söderberg, som dels ligger bakom en rad av de arrangemang som hörs på skivan, dels bidrar med sång.

Albumet inleds i folkmusikens anda; allra först hör vi dirigent Söderberg sjunga på det traditionella sångsätt som kallas "kulning", vilket är rop som ursprungligen användes för att locka på boskap. Detta åtföljs sedan av de svenska folksångerna "Limu, limu, lima" och "Hårgalåten", båda smakfullt arrangerade av Sofia Söderberg.

I "Limu, limu, lima" finns en framträdande känsla av lågmäld eftertänksamhet, både i tempo och karaktär, som återkommer i de nästkommande mer nutida musikstyckena "Amazing Grace – Akatonbo" och "Serenade" (båda arrangerade av dirigent Sofia Söderberg). Samma uttryck är dominerande i "Peace" av Peter Bruun och "It Is So Peaceful Here Now" av Christian Engquist. Faktum är att det mer eller mindre genomsyrar hela albumet, vilket tyvärr gör det hela lite jämntjockt. De sakrala verk som knyter ihop säcken mot slutet fortsätter nämligen också på samma spår. Det saknas ett eller två verk med betydligt högre intensitet, eller kanske med en helt annan rytmisk karaktär – det blir lite för mycket av de långa melankoliska klangmattorna.

Det finns dock stycken som sticker ut och bidrar med extra krydda till skivan; det inledande verket "Badhusintro" har exempelvis en elegant och slagkraftig råhet. Om vi sedan tar det ett steg längre och väljer att helt och hållet bortse från valet av repertoar och istället fokuserar på ensemblens samklang och musikaliska framförande, så är albumet mycket imponerande.

Joel Lindberg

ORGAN INTERPRETATION – THE FRENCH ÉCOLE CLASSIQUE

Paolo Crivellaro
Blockwerk Editiones 2020

Italienske Paolo Crivellaro, med bakgrund som konsertorganist och med omfattande undervisningserfarenhet, har innehaft viktiga poster inom italienskt musikliv. Sedan 2001 är han Professor för *künstlerisches Orgelspiel* vid Universität der Knste i Berlin. På Carus Verlag utkom 2014 hans *Die Norddeutsche Orgelschule* (recenserad i KMT 6/2015).

I föreliggande volym ägnar han sig åt orgelinterpretation enligt den franska klassiska skolan, alltså orgelmusik, dess utförande, orgelbygge och orgelmusikpublikationer under Ludvig XIV:s regeringstid 1643–1715. Det är en verkade och formade Frankrike på djupet: snart sagt alla områden – politik, konst, kultur, utbildning och academia, omvärldsrelationer och religion – formades under monarkens 72 r på tronen.

I detta tar Crivellaro avstamp. Han lägger grunden genom att elegant leda läsaren genom områden som kan behövas för den vidare lsningen: efter en snabb introduktion till kung Ludvigs tidsperiod tittar han kortfattat på cembalon, dansen och de italienska influenserna. Därefter presenteras källor (tryckta och manuskript) från 1610 till 1756, samt ett antal traktater med orgelmusikbring. Han tittar också på uppbyggnad och "typiska" dispositioner fr de orgelinstrument som kompositörer och organister hade tillgång till, samt ger exempel på sex (relativt) bevarade orglar.

Intressanta och inspirerande kapitel är de om repertoaren och dess självklara plats i liturgierna. Även om vi idag har begränsade möjligheter att framföra en orgelmssa såsom den var tänkt kan lsningen och förståelsen för hur den ursprungligen var tänkt ge idéer till användning i nutid. Crivellaro tittar på alternativpraxis – i till exempel mssa och vid framförande av Magnificat – samt utsmyckning av *cantus firmus*. Kapitlet om att spela *ingal* r i sin korthet uppfriskande och avväpnande: en praxis

som kanske inte alla riktigt fått kläm på, och där lärare kanske hellre krt "på känsla" n att ha "kött på benen". Och de har faktiskt haft rätt! Själva *notes ingales* natur är att de r svårgripbara, och – som ofta återkommer i källorna – upp till spelarens *bon got* att utföra!

De två tyngsta och mest omfattande – och väldigt intressanta – delarna r när Crivellaro i detalj går igenom de typiska och ganska standardiserade kompositionsformerna, samt ger korta biografier till 25 av de främsta kompositörerna. Vi är nog många som – nr vi skulle spela Clrambault eller Couperin – har funderat över vad som egentligen kännetecknar ett *Grand* eller *Petit Jeu*, som inte riktigt fått till det med en *Basse de Trompette*, eller som kanske hrt en lärare vifta undan en *fugue* med att "*fransmännen kunde ju inte skriva riktiga fugor... som Bach*". Hr ger Crivellaro mycket matnyttig och inspirerande information. Biografierna ger korta inblickar i komponisternas liv och verk.

Boken r – som jag frsttt – en "renskrift" och vidareutveckling av material och kompendier som Crivellaro satt samman för sina studenter. Jag hade personligen önskat en aning mer djupdykning, men utrymmet r begränsat och som introduktion till franskklassicismen r den utmärkt. Boken är synnerligen läsvärd: att ha till hands som uppslagsverk eller lsa från pärm till pärm lyssnande till en okänd orgelmssa, framfrd av en framstående organist på en av de bevarade historiska orglarna.

Joakim Olsson Kruse

IMPROVISATION

Derek Bailey
versttning Sven Smedberg
Bo Ejeby förlag

Derek Baileys bok om improvisation, hyllad som "Den viktigaste boken om improvisation" (*Wire*), gavs ut 1980, kom i reviderad upplaga 1992 och finns nu i svensk översättning. Det är en gedigen utgåva som först går igenom improvisation i olika genrer – indisk musik, flamenco, barock, orgeln, rock, jazz. I bokens senare del förs resonemang kring olika aspekter såsom kompositören kontra improvisatren, fri improvisation, instrumentets betydelse, inspelningar, improvisation i klassrummet. Ett kapitel heter "Invändningar" och består av ett samtal med Gavin Bryars om hur han tappade lusten fr improvisation men återfann den igen senare.

I kapitlet om orgelimprovisation – som tillsammans med Barockkapitlet måhända är det mest intressanta för denna tidnings lsare – konstateras bland annat att verksamhet som kyrkomusik r en fr allt i gudstjnstsammanhang kräver förmåga till improvisation, liksom att orgelinstrumentens otroligt stora variation i utförande och resurser både kräver och inspirerar till improvisation. I kapitlet ingår cks samtal med Stephen Hicks och Jean Langlais där de utvecklar sina tankar kring bland annat vad en god improvisation r och den blinde Langlais berättar hur han tar emot ett nytt tema som han ska improvisera över.

Langlais har varit död i snart 30 r, Derek Bailey skriver i förordet till den reviderade utgåvan 1992 "Skillnaden mellan dagens musikaliska klimat och det som rådde i mitten av 1970-talet, då denna bok skrevs, kan knappast vara större". Musik r i många avseenden tidlös, konsten att improvisera likaså men den musikaliska utvecklingen str aldrig stilla, vissa påståenden i boken känns inaktuella. Vill du läsa om improvisation, ls Baileys bok och komplettera med modernare texter.

Mikael Hellgren

ECHO
ORGELNOTER
MUSIC MIND GAMES, mm
0708 - 77 48 70
order@echomusik.com
www.echomusik.com

Hedemora, Husby och Garpenbergs församling har en mångfacetterad musikverksamhet med 4 musiktjänster och 6 körer. Församlingen har 9.800 kyrkotillhöriga, 47 anställda, 6 kyrkor och 2 kapell.

Välkommen hit och bidra med ditt musikhjärta!

KYRKOMUSIKER

50-100%
BEROENDE PÅ ÖVERENSKOMMELSE

Vi behöver dig:

Som vill vara med och utveckla gudstjänst- och musiklivet i församlingen. Som gillar att möta församlingsborna, både barn och vuxna i det musikaliska arbetet och som har stort engagemang för körverksamhet i olika genrer.

Vi kan erbjuda:

Flera fina instrument. Speciellt den unika 1700-tals orgeln i Husby kyrka med rika klanger. Möjlighet att utveckla vårt körarbete. Öppenhet för att utforma tjänsten efter sökandes kompetens.

Vi berättar gärna mer:

Kyrkoherde Anita Ölund
0225-25 70 11
anita.olund@svenskakyrkan.se

Arbetsledare musiker, Marcus Andersson
0225-25 70 31
marcus.andersson@svenskakyrkan.se

Sista ansökningsdag 15 september 2020

Ansök och läs mer på www.svenskakyrkan.se/hedemora

www.svenskakyrkan.se/hedemora
hedemora.forsamling@svenskakyrkan.se
0225-25 70 00

Svenska kyrkan
HEDEMORA, HUSBY OCH
GARPENBERGS FÖRSAMLING

KYRKOKONSERTER.SE

Gå in och boka
musiker eller
ensembler - helt
gratis!

- Hitta och boka musiker och sångare till kyrkans konserter, ceremonier och högtider
- Gratis tjänst för kantorer och organister

Följ oss även på Facebook och Instagram, sök efter Kyrkokonsorter.se

Försteorganist

Till Vessige församling/Falkenbergs pastorat

Falkenbergs pastorat söker en försteorganist med tjänstgöring i Vessige församling, strax nordost om tätorten Falkenberg. Tjänsten är ny vilket ger dig goda möjligheter att från start forma ett långsiktigt utvecklingsarbete för musiken i såväl församling som i pastoratet.

Sista ansökningsdag 30 september.

www.svenskakyrkan.se/falkenberg

Svenska kyrkan

FÖRENINGEN SVENSKT ORGELBYGGERI

Åke Bergenblad
Mats Jonsson
Bergenblad & Jonsson Orgelbyggeri AB
Farstorp
574 98 NYE
0383-801 60
info@bergenblad-jonsson.se

Lennart Olofsgård
Ålems Orgelverkstad AB
Skälleryd 107
384 31 BLOMSTERMÅLA
0499-200 35
070-349 53 28
verkstad@alemsorgel.se
www.alemsorgel.se

Catarina Grönlund
Grönlunds Orgelbyggeri AB
Hantverkarsvägen 22
954 33 GAMMELSTAD
0920-25 41 65, 25 32 30
Fax 0920-25 12 53
gronlund@gronlunds-orgelbyggeri.se

Robert Gustavsson
Kenneth Gustavsson
Robert Gustavsson Orgelbyggeri AB
Volontärvägen 21
871 62 Härnösand
070-651 77 90
facebook.com/gustavssonorgel
kenneth@gustavssonorgel.se

Thomas Hansson
T Hanssons Orgelservice AB
Studentvägen 3
237 31 Bjärred
070-829 43 09
hansson.th@gmail.com

Anders Sällström
Orgelbyggare Anders Sällström AB
070-856 78 09
saellstrom@yahoo.se

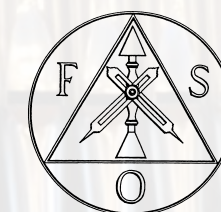
Tore Johansson
Tostareds Kyrkorgelfabrik
Hårshultsvägen 15
519 95 TOSTARED
0320-620 12
info@tostaredskyrkorgelfabrik.se

Karl Nelson
Karl Nelson Orgelbyggeri AB
Gustav Adolfsgatan 20
531 96 LIDKÖPING
0510-53 24 60, 070-721 75 47
karl@nelsonorgel.se

Tomas Svenske
Orgelbyggare Tomas Svenske AB
Hagby Apalbacken 216
740 20 VÄNGE
018-39 70 13
070-329 57 25
svenske@telia.com

Ordförande: Catarina Grönlund
Sekreterare: Lennart Olofsgård

WWW.ORGEL.NU

kmt **ANNONSERA I KMT!** kmt

Ring 070-592 99 48 eller e-posta till annons@kmr.se
Annonspriser, annonsformat och utgivningsplan på www.kmr.se

Nästa KMT utkommer fredag 2 oktober.
Annonsstopp tisdag 15 september.

410419600

Retur:

Om mottagarens adress är okänd återsänds tidningen till:
KMT, c/o Ingrid Bergsten, Järnvägsgatan 16, 546 72 Mölltorp

Avsändare:

Kyrkomusikernas Riksförbund, Ydrevägen 2, 575 35 Eksjö

1789 / 1859 års orgel i Stenkyrka kyrka, Gotland renoverad

Disposition:

Borduna	16'	Octava	4'
Principal	8'	Fleut	4'
Gedackt	8'B	Qvinta	3'
Rörfleut	8'D	Octava	2'
Fleut d'Amour	8'D	Trumpet	8'

Bihangspedal

Orgeln flyttad från kyrkans vapenhus till långhuset.

bergenblad
& jonsson
ORGELBYGGERI AB

